

Дзяржаўны мастацтва

Год выд. 37-і
№ 23 (1868)
саванік 1964 г.
ПЯТНІЦА
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

ПЛЁН ТВОРЧАГА ГОДА

Д. КАМІНСКІ,
заслужаны дзеяч мастацтва
БССР, старшыня праўлення
Саюза кампазітараў Беларусі

чай на пленуме. Імкнуліся як мага глыбей адлюстраваць у сваёй творчасці савецкую рэалінасць ва ўсёй яе разнастайнасці і прыгожасці.

З новых твораў складзена і праграма камернага канцэрта, у якім ёсць нямяла ванаальных твораў. Іх змест значна лягчэй (дзякуючы гэцтэ) данесці да слухача, чым, скажам, інструментальныя п'есы. З ванаальных твораў асабліва выразна гучаць баллады да баса з фартэпіяна Э. Тыманца на тэксты афрыканскага паэта Дадзе.

Радуе паяўленне некалькіх новых твораў для нашага маладзёжнага струннага квартэта, створанага пры саюзе. За апошні час былі напісаны Трэці квартэт і «Драматычныя вар'яцы» М. Аладава і Квартэт № 11 М. Чуркіна. «Драматычныя вар'яцы» ўключаюць у праграму камернага канцэрта.

Мы думаем, што творчая дыскусія аб праслуханых творах будзе самай актыўнай і прыпыноўнай.

Трэба сказаць, налі з сімфанічнай і камернай музыкі справы ў нас абстаіць адносна добра (тут я ў першую чаргу маю на ўвазе колькасць новых твораў), дык у іншых жанрах мы працуем значна слабей і менш актыўна. Асабліва трэба звярнуць увагу на далейшае развіццё опера-балетнага жанру ў рэспубліцы. Цяпер кампазітар Я. Глебаў працуе над лірычна-камічнай операй «Твая вясна». Наколькі нам вядома, нічога з іншых нашых кампазітараў у сучасны момант не працуе над вядучымі музыка-сцэнічнымі палотамі.

Над гэтым варта задумацца з нас сур'ёзна задумацца і разам з тэатрам па-сапраўднаму ўключыцца ў работу па стварэнні новых опер і балетаў на сучасныя тэмы.

Мала пішацца добрых масавых песень, астрадальнай музыкі, п'ес для народнага і духавога арганістраў.

Сялята спадзяецца твараць год з дня вызвалення Беларусі ад гітлераўскай захопніцкай чым мы атрымаем на гэтую дату ў жыцці беларускага народа, якія творы прывітаць гэтым светламу святу?

Задумаць і аб падрыхтоўцы да 50-годдзя Савецкай улады, ужо цяпер намясціць і абмеркаваць тэматыку і формы будучых твораў.

Нашы пачыны абавязак — развіццё творчай актыўнасці, імкненне да авалодання вышэйшай майстэрства, адаваць усе свае сілы, увесць талент служэцкаму справе навінізма. Народ чакае ад нас новых высокайдухавых твораў, глыбокіх па думцы, багатых па змесце.

Лічуні рацыянальнага з эмацыянальным. Менш цікава карціна М. Савіцкага «Рабчыня», якая паграбуе рэч завяршыцца.

Тэма Вялікай Айчыннай вайны, патрыятызму савецкіх людзей прывячана карціна Ф. Баранюскага «Узлёкі з палону». На думку дакладчыка, гэта твор пмаг у чым умоўна, ілюстрацыйны. У сувязі з гэтым ён пачынае з артыкулам пісьменніка В. Вурына, змешчаным у газеце «Літаратура і мастацтва», лічыць, што аўтар і паставіўся да яе некаваліфікавана.

Тэма працы ўсё больш і больш прывячана ўвагу беларускіх жывапісцаў. Па гарачых слядах жыцця напісана І. Стасевічам палатно «Шахцеры Салгорска». У ільм карціна запамінаецца. Аднак па думцы дакладчыка, забяжанне аўтарам у жыцці не пераахало ў аякія мастацкія вобразы.

Дакладчык аналізуе карціну М. Даншыга «У заводскай сталовай», адзначаючы яе станоўчыя бакі і недахопы.

Сярод тэматычных карцін ён выдзяляе палатно Х. Ліўшыа «Ніка Кулапа і Кузьма Чорны ў Печынічах у 1942 годзе».

Пейзаж у жывапісе вырас якасна, прыкметна палепшыўся яго колеры лад, але багата накуль што і такіх пейзажаў, якія не гавораць пра светаадчуванне чалавека нашых дзён.

Прывабляюць лірычныя палотны В. Жолтак «У школу» і «Зямлявая дарога». У іх шмат святла і паветра. Пэўных поспехаў у пейзажым жывапісе дасягнуў В. Цішка. На жаль, ён часам паўтараецца ў сродках выяўлення. Станоўча ацэнены ў дакладзе пейзажы І. Ахрэмыча, Д. Алейніка, М. Казякевіча, М. Чуркіна, А. Толкача, А. Шыбнёва, В. Савіцкага, С. Каткова і іншых.

Пэўныя зрухі ў поглядзе на пейзажы сучасніка бачыць Н. Воранаў у жанры партрэта. Аднак часта яшчэ добрыя задумкі не рэалізуюцца. Напрыклад, цікавая задума мастака Ул. Гомаіна — паказаць брыгаду камуністычнай працы ў групавым партрэце — шмат у чым не ўваслободзілі рацыянальнага з эмацыянальным.

Менш цікава карціна М. Савіцкага «Рабчыня», якая паграбуе рэч завяршыцца.

ізацыі рэспублікі перад працоўнымі Мінска. І шыра кажучы, конны ў нас, кампазітараў, перажывае ў гэтыя дні не толькі минуты чыста професіянальнага аўтарскага хвалявання за поспех сваё твораў у масавых слухачоў, але і ахоплен грамадзянскім хваляваннем і адказнасцю за ўвесь наш калектыў, за беларускае мастацтва, якое павінна ісці ў нагу з жыццём, служыць вярнім выхавачым мэтам.

Для таго, каб адлюстраваць у музычных палотнах грамадзянскія пачуцці і адзінасці нашых дзён, пераможнае шасце будаўнікоў камуністычнага грамадства, кожны мастацтва і інжэнера да авалодання высокім професіяналізмам. Іжнечна быць наватарам сваёй справы ў лепшым сэнсе гэтага слова, наватарам не дзеля наватарства і голы фарматарысці, адарванай ад глыбокіх ідэалагічных і эстэтычных прынцыпаў. Бо такое «навацтва» прыводзіць да пачварнага з'яў у мастацтве, да розных фармалістычных выкрутасаў, што асабліва вітне на Захадзе сярод дадакафністаў і іншых музычных «эксперыментаў» загніваючай буржуазнай культуры. Наша мастацтва, мастацтва сацыялістычнага рэалізму, шырока вядомае ва ўсім свеце як самае перадавое і прагрэсіўнае, і мы ганарымся нашымі выдатнымі кампазітарамі сучаснасці, такімі, як Д. Шастаковіч, С. Пракоф'еў, А. Хачатурян, Д. Кабалеўскі, якія высока яснасць сляг цудоўнай савецкай музыкі.

Мы ніяк не можам пагадзіцца з тэорыяй мірнага суснавання ў галіне ідэалагі і тымі вяржымі поглядамі на ролю мастацтва ў грамадстве, якія адзіны час праніклі ў наша асяроддзе. Аб гэтым з дастаткова і цвёрдаю гаварка сустрачы лася ў Кітаі і на чэрвеньскім пленуме ЦК КПСС.

Наватарства ў нашым разуменні — аднака сапраўднага творчага росту і дасканаласці мастака, які не прымырмаса ставіцца да людзей кампрамісаў у творчасці: амагача з надзіямі дагадзіць непатрабаваным густам, супраць старажытных традыцый, супраць тых, хто ідзе ў мастацтве, як кажучы, прапатынанымі сцежкамі.

Наватарства — няспынны пошук больш дакладных і перакананых выразных сродкаў, якія раскрываюць новыя тэмы і новы змест у праграмы ад непратраманай музыцы. З гэтага пункту погляду і трэба разглядаць нашы дасягненні за мінулы год.

Як я ўжо сказаў, пленум Саюза кампазітараў праводзіцца па сім-

У гэтым нумары
ЗАУТРА ПАЧЫНАЕ РАБОТУ ПЛЕНУМ САЮЗА КАМПАЗІТАРАУ БЕЛАРУСІ

НАТАТКІ З АБМЕРКАВАННЯ РЭСПУБЛІКАНСКОЙ МАСТАЦКАЙ ВЫСТАЎКІ
СЯРОД КНІГ
АПАВЯДАННЕ АЛЕСЯ САВІЦКАГА
ЧЫТАЮЧЫ ЗААКІЯНСКІ ЧАСОПІС

МОВАЙ ДАХОДЛІВАЙ І ПЕРАКАНАУЧАЙ
РЭСПУБЛІКАНСКАЯ ВЫСТАЎКА НАГЛЯДНАЯ АГІТАЦЫЯ КУЛЬТАСВЕТУСТАНОЎ

Слоўнік вызначае тэрмін «наглядная агітацыя» як «аперакаўчачы», ацалкам «аперакаўчачы». Наглядная агітацыя — гэта агітацыя, заснаваная на паказе, на непасрэдным наглядзе.

З агітацыя «непасрэднага наглядання» мы перш за ўсё сустракаем у клубе, перку, бібліятэцы. Тут — іе месца нараджэння і месца дзеяння, тут праходзіць выпрабаванне. Вось чаму так цікава было прайсцца на фэст Тэатра оперы і балета, дзе 15 саванік адкрылася выстаўка нагляднай агітацыі культуры рэспублікі.

Байцы ідэалагічнага фронту павіны пераканваць на канкрэтных фактах, пазбягаючы ўскладаў і трашчаты. Гэты прынцып мае першарадавае значэнне для нагляднай агітацыі.

Саўгас «Зялёнага луга» Мінскага вытворчага ўпраўлення прадставіў стэнд пад сцяпалам назвай «Аграхімічныя кукі». Назва, можа, і знамента сціпла. Але наглядзіцца на матэрыялы стэнда, на каларыяны глебаваыя карты саўгасных палёў, табліцы, што характэрныя для хімічнай ўгнаення, гербіцыды, на дэкладчыныя разлікі аб пэтрынах саўгасных зямель ва ўгнаеннях, і перавага гэтай у поўным сэнсе слова нагляднай агітацыі стэнда для вас відэочасны.

Ля стэнда «Зялёнага луга» нам дэволяса стаць сведкамі эпізода, які нейкім чынам выявіў адметныя асаблівасці ўсёй выставы. Разам з намі прыйшлі нагляд слухачы рэспубліканскіх курсоў культасветработніцка. Нехта з іх, спыніўшыся каля стэнда, тужліва ўздыхнуў: «Ну, каменне, у іх пад бокам сталіца...»

А што сталіца, — пачулася ў адказ, — кіба ў глыбінцы такі стэнд неможна зрабіць? Хадзем, я табе пакажу, што робяць у глыбінцы!

Зацікаўлены, мы пайшлі за курсантам. Спыніліся ля аднаго са стэндаў Віцебскай вобласці. Сеіненскі раённы Дом культуры дэманструе плакат «Пераканна, зрабі выяваў». Плакат прысвечан сабою сельскагаспадарчым прадукцыі ў каларых і саўгасных вытворчага ўпраўлення. Няма ніякіх «упрыгожванняў», але лічы гавораць самі за сябе...

Сеіненцы прадставілі і другі экспанат — стэнд «Зорка» Электрычная зорка-лампачка над стэндам гарыць у гонар перадавой трактарнай брыгады Васіля Пакратова. Аб

поспехах брыгады ў вырашчванні збожжа, бульбы, іланавалена расказваюць сляпкі лічыба, ніжэй змешчаны калектыўны фотартрэт перадавых механізатараў.

На выставіцы шмат такіх канкрэтных матэрыялаў, якія пераканваюць дэкладчыныя разлікі, запрашаюць на роздум.

Дыяпазон сродкаў нагляднай агітацыі, зразумела, шырокі, магчыма, іе ўздзеянне неабмежавана.

Вось стэнд, які Нядаўня сельскі клуб (Магілёўская вобласць) паарытаваў да вачара «Успомні тых, што легендарныя». Мелга без хвалявання глядзець на пакоўкія зямлі — адзіна, што засталася на ўспамін аб героях, які аддалі сваё жыццё за Радзіню. Але ці адзіна? Жыве памыць аб героях, жыючы іх светлыя іменны і вечар, праведзены ў сельскім клубе, лепш за ўсё сведчыць аб гэтым. Стэнд вырашана з далейшым развіццём беларускага музыка мастацтва.

А кую добрую ініцыятыву праявілі ў калесе «Палітдадзельцы» Бешанковіцкай вытворчага ўпраўлення. Тут зрабілі стэнд «Ветэраны калгаснай вытворчасці», прысвечаны старэйшым калгаснікам.

На выставіцы многа саванічных выданяў: лісты і плакаты, розныя «Вожкі», «Лазні», «Пчолак», светлавыя газеты. Выкрываючы канкрэтыя носьбітаў перажыткаў мунулага, сатырычныя газеты робяць ваялікую справу. На жаль, не ва ўсіх сельскіх клубах сатура яшчэ «прэпісаная» пастаянна.

І усім прыкра, што на выставіцы трэпілі матэрыялы, якія наурд ў нагляднай агітацыі: пухля альбомы-справядліцы, грувасткія вітрыны, стэнды, адзінае прызначэнне якіх «зрабіць уражанне».

Не ўсе экспанаты сучасныя па матэрыялах, на некаторых стэндах — адбітак густу тых часоў, калі пампэзнасць лічылася лядзе не галюнай вартасцю нагляднай агітацыі.

У кнізе водгукаў мы ўбачылі першыя цікавыя запісы. Ускваляена піша аб карысці выставы дырктар рэспубліканскага метадычнага кабинета Міністэрства культуры Украінайскай ССР В. Черненко.

Выстаўка будзе працаваць да 15 красавіка. Трэба, каб «наглядныя семінары» ў Тэатры оперы і балета наведвала як мага больш культасветработнікаў.

Э. САРГЕЕУ.

На Барысаўскім шклозаводе ім Дзіржынскага створана эксперыментальна-творчая бригада. Людзі, якія ўваходзяць у гэтую бригаду разам з галоўным мастаком Антаніям Іванавічам Абажываў, распрацоўваюць новыя ўзоры мастацкай здымак. Фотарэжысёр М. Мінораў зрабіў здымак прыкладу ў гэтым моманце: хваляны эксперыментальна-творчай бригадай сёння тансэма прыдумваюць нешта новае і арыгінальнае...

ЗВАННЕ «АКАДЭМІЧНЫ» АБАВЯЗВАЕ...

Сярод тэатраў нашай рэспублікі паяўляюцца «шэ» адзіны, другі па лічэванню ўдастоены калектыў беларускай оперы, калектыў, які ў студзень — лютыя адставаў гонар нацыянальнага музыка мастацтва на сцене Крамлёўскага Палаца з'ездзі. Спектаклі беларускіх арыстатэў, паводле вядомай друку, зрабілі на масіўную моцнае ўражанне. З вялікай увагай паставілі маскоўскія публіка да нашых арыстатэў, асабліва на сучасную тэматыку, а таксама да манументальных, малявальных палотнаў кампазітараў-наваў друку, калектыў, які ён сустрэў вестку аб прысеянні тэатру звання «академічны», якія яго планы на будучы час мы ўспамінаем і цяпер. У гэтым звар'яце арыстатэў прысеянні звання — з саўсістамі, артыстамі хору або мастацкім іраўніраванне, думка ўсё зводзіцца да аднаго: званне «академічны» да многага абавязвае.

Наш калектыў вельмі задаволены будучымі ўрадавымі ўзнаўленнямі, дадзенай яго творчасці, — сказаў дырэктар тэатра Ф. Жыгалаў. Мы даўно марылі пра такую званне, у нашым асяродку меем, якія гэта адзначае — быць акадэмічным тэатрам. Перад намі стаць задача завесці даўнае званне даўнае даўнае высокага мастацкага ўзроўню, на якім знаходзіцца нашы мастацкія творы. У нашым асяродку «Арастэў». Тут спадзяецца няма ла працаваць як творчыя работнікі, так і тэхнічным персанэлам тэатра. У нашым асяродку «Арастэў». Тут спадзяецца няма ла працаваць як творчыя работнікі, так і тэхнічным персанэлам тэатра. У нашым асяродку «Арастэў».

У кабінце дырэктара тэатра, дэа адбылася думка гутарка, сядзіць дырэктар Т. Калашніцава. Федар Георгіевіч — умяшчэўца яна ў размову. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

«А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар. «А калі прысудзіць званне акадэмічнаму тэатру?» — спытаўся Федар.

Выстаўку нагляднай агітацыі культасветустановаў адкрыў намеснік міністра культуры Г. Мачулін (на здымку — трэці злева). Разам з наведвальнікамі ён аглядае экспанаты.

На здымку — трэці злева. Разам з наведвальнікамі ён аглядае экспанаты.

[Заканчэнне на 2-й стар.]

3 ЗАХАПЛЕННЕМ І ЛЮБОЎЮ

... Дванаццаць узбуджанах маладых твараў, палаючых шчокі, залюбячы вочы.

Дванаццаць піяністаў Беларускай кансерваторыі выступалі 16 сакавіка ў канцэрце спецыяльнага канцэртмайстарскага класа выкладчыкаў Э. Тырманд, В. Школьнікавай, Е. Валадзько. Гэта была адна з вельмі своеасаблівых творчых справаў кансерваторыі, калі ў зале аздабленага ў гонар палца музыкі на плошчы Свабоды паверла духам сур'ёзнага творчага супрацоўніцтва маладых музыкантаў. У той вечар разам са студэнтамі выступалі артысты Тэатра оперы і балета і філармоніі: Віктар Чарнабаев, Анатоль Бокаў, Леў Гаралін, Арыадэ Валашын, Юрый Герольд, салісты радыё і тэлебачання Юрый Смірноў, Ірма Ляўкевіч, артыстка Клаўдзія Ясінская і іншыя.

Зразумела, магчыма былі выступы ў якасці партнёра відэамаг у Беларусі спявака ці інструменталіста ўжо само па сабе вельмі замайліва і аднасна. Такі канцэрт правярае «залас трынаццаці» маладога музыканта, яго прафесіяналізм.

Але своеасабліва гэтага канцэрта была яшчэ і ў тым, што выканалі студэнты і Іх старэйшыя таварышы па мастацтву. Творы пяцінаціці беларускіх кампазітараў розных панелінаў (ад Я. Ціцюка і В. Залатарова да І. Лучанка і С. Картэса) склалі зместова, разнастайную ў жанравых і стылістычных адносінах праграму.

І гэта адна з рэдкіх выпадкаў канцэртаў з ліку многіх звычайных выданняў выступленняў. У праграму былі ўключаны творы, якія рэд-

на гучаць (песні для скрыпкі Л. Абелівіча, шопірафскія рамансы А. Багатырова, вільдчальнае пама В. Залатарова), а таксама навіны беларускай музыкі, адабраныя для паказу на пленуме Саюза кампазітараў БССР, які заўтра пачне сваю работу. Гэта — вальныя балоды Э. Тырманда, Канцэрт для скрыпкі і аркестра Д. Камінскага, рамансы С. Картэса і інш.

Варта ўхваліць педагогічна і музыкальна мастацка каштоўнасць работы маладых канцэртмайстраў (якімі, дарэчы, рэспубліка не вельмі багата) над рэпертуарам, не заштампаваным частым выкананнем. У гэтым сэнсе выклікае сама гарачыя сімпатыі дзейнасць педагога і кампазітара Э. Тырманда. Піяністы ў канцэртмайстарскім класе Э. Тырманда выконваюць творы самых розных эпох, стыляў (ад Б. Персала і Бетховена да Брытана, Вольфа, Дабюсі, Пракоф'ева і інш.).

Агульнае ўзровень студэнцкай работы ў канцэрце быў дастаткова высокі. Аднак заслугоўваюць асобнай размовы найбольш цікавыя выступленні, якія, як правіла, былі звязаны з наядуна напісанымі творамі беларускай музыкі. Усе дванаццаць піяністаў паспяхова выступілі, і п'яцца вылучылі сярод Іх лепшых. Але мне думалася, што гэта былі студэнты А. Дворжак, С. Оськіна і Т. Дворніна.

Студэнтка другая курса А. Дворжак (клас Э. Тырманда) і саліст Тэатра оперы і балета А. Бокаў выканалі два рамансы маладога кампазітара С. Картэса. Гэта, уласна, і не рамансы ў літаральным значэнні гэтага слова. С. Картэс напісаў момант, мужнюю музыку ў шырокай дынамічна разгучай форме. Магчыма, і смеласць канцэртнага выканання ў асобных маладых абумоўлены драматычна моцным тэкстам («Адходзяць матэ» Я. Бутушкі і «Павялічэнне на людзей» на вершы афрыканскага паэта Жака Ленуара). Іх вількая чалавечая шчырасць і актыўная форма выклікалі зварот кампазітара да выразнай мовы суровай дэкламацыі. Ітананцыяны строй рамансаў стрымана прости. Разумная адшліфаванасць і нацэленасць асобных дэталей гарманічна і фактурнага характару надаюць творам С. Картэса свежую выразнасць і арыгінальнасць прыгажосці. У якасці непазбежнага «але» можна толькі адзначыць некаторую нягэармонічнасць у «паваротах» формы і наумнасць выяўленчых момантаў у акампаніраванні.

Студэнтка Дворжак легка спраўлялася са значымі тэхнічнымі цяжкасцямі партыі парты. Увага да дэталей, гучавая сабранасць, гнутасць рытму і сталае мысленне вызначаюць гэтую, на мой погляд, вельмі перспектыўную піяністку.

Сур'ёзныя канцэртмайстарскія задачы былі паставлены перад студэнткай В. Курса. Оськінай: прадставіла аднаасно выкананне новага, Другога канцэрта для скрыпкі і аркестра Д. Камінскага разам з заслужаным артыстам БССР Л. Гаралінам.

Гэты скрыпачны канцэрт надзелены якасцямі, якія выгадна вылучаюць інструментальную творчасць Д. Камінскага ўвогуле. Гэта кам-

пакты, лірыка-жанравы трохактывы дыяк у агульнай вельмі светлай афароўцы, аздаблены ў бліскучую, філігранна адточаную апару нарматывай тэхнікі. Бясспрэчна моцнымі бакамі новага канцэрта з'яўляюцца і ідэя эстраднасці твора, і упэўненны прафесіяналізм, і апора на лепшыя традыцыі савецкага канцэрта (Штастоўніка, Кабалеўскага, Хроніава). Але, на мой погляд, ітананцыяна сугласнасць музыкі твора Д. Камінскага успрымаецца як нейкі абарулены тым новым савецкага канцэрта. Гэты абарулены тэатр частак рытму — ненатворнай нейтральнасці. А з гэтым, вільдчальна і адчувальнае таматычнае ставіцца ў музыцы крайніх частак канцэрта.

У выкананні Л. Гараліна і С. Оськінай упэўнены прафесіяналізм майстра спадучаўся з добра студэнтнай і захалючай работай студэнткі. Цяжка аркестравая партыя канцэрта была паспяхова асвоена маладой піяністкай. Выразна прагучала складаная аркестравая тканіна твора.

Радаснае ўражанне пакінула разумная і тонка адгучаная Ігра студэнтка другога курса Т. Дворніна, якая акампаніравала Ірма Ляўкевіч (клас В. Школьнікавай).

Чатыры рамансы на вершы п'яці Усходу маладога кампазітара І. Лучанка — гэта добрая лірыка з вельмі сімпатычнымі якасцямі: вільдчальна шчырасцю, цэльнасцю, маляўнічасцю. Не пазбылі рамансы і недахопаў: некаторыя манатоннасць сумнага настрою, не заўсёды удава выбраны тэкст (напрыклад, сумна — сентаментальны «Сіні колер» М. Бараташвілі). Салонная прыгажосць мелодыі і некаторыя аднастайнасць формы гавораць пра наўстойлівы ішчэ густ І. Лучанка.

Ірма Ляўкевіч добра адгучыла лірыку маладога кампазітара і імкненне палітычна змяняльнасцю выразнасцю рамансаў, драматычнае культурнае выданне эпохі (напрыклад, у рамансе «Вы шпачлівыя, вышні гор высокі»).
На долу Т. Дворнінай вывала складаная і тонкая работа — агучыць маляўнічую з імпрэсіянісцкімі сцэнамі партыяўнаю тканіну рамансаў. Маладая піяністка праявіла цікавы прафесіяналізм дадзенага: гэта чужы партнёр, які думае і ўважліва слухае сябе.

Няма магчыма гаварыць пра гэтыя вынікі гэтага вечара. І студэнтка В. Пальчык — партнёрка В. Чарнабаева (балоды Э. Тырманда), і І. Насак, якая акампаніравала вельмі ярка артыстычна вільдчальна — студэнтка чарчэўка курса Т. Лысці («Пама» В. Залатарова), і піяністка В. Кудраўцаў, Ю. Гранадзёр і іншыя упэўнена справіліся са сваімі задачамі.

Т. ШЧАРБАКОВА.

Беларускі Тэатр юнага глядача паказвае мінчанам новую прэм'еру — камедыю А. Вайжкі «Астава слава». Пераклад з украінскай мовы М. Сяргіевіча. Рэжысёр — Л. Міхайлаў, мастацкае афармленне І. Пешкура. У спектаклі заняты артысты К. Міхайла, З. Паўлюска, Р. Маленчанка, А. Фурманова, С. Кавязіна, Б. Піскуп, Е. Раўда.

Не здымку—сцена са спектакля.

ВЫСОКАЙ МЕРАЙ ЖЫЦЦЁВАЙ ПРАЎДЫ

[Закачанне. Печатак на 1-й стар.]

меркавання А. Уса, недастаткова ўдала перадаць інтэлектуальны свет Ільча. Пра натуральнасць паставы Леніна ў гэтай карціне гаварыць Ф. Дарашвіч і іншыя прамоўцы. І. Ахрэмчык мяркуе, што «Аласіяна» павінна гучаць інакш, бо пакуль што твор у пэўнай меры бытавы, не ўзяты да музычнага гучання.

А. Шыбеў падкрэслівае рэту-повасць у «Аласіяна» руху самога Леніна, адзначае ішыя недахопы. Адносна карціны «Леніна і Крупская ў Горках» А. Шыбеў заўважыў, што неабходна было дасягнуць большага падабенства вобразу Надзежы Капаністанінаў. Ленін падобны, але страшэнны і ў той жа час цэльны, ленінскага бласку ў вачах вобразу яўна нешта.

У асноўным становіцца гаварыцца на сцодзе пра карціну І. Станеўка «Шахёры Саагорска». Тут, як падкрэсліў А. Шыбеў, добры тымак, праўда, не вельмі разнастайны.

У асноўным становіцца гаварыцца на сцодзе пра карціну І. Станеўка «Шахёры Саагорска». Тут, як падкрэсліў А. Шыбеў, добры тымак, праўда, не вельмі разнастайны.

гэта значны крок мастака назад. З ім катэгорычна не пагадзіўся В. Сяхненка, які лічыць, што ў карціне ёсць моманты спрэчнасці, але яна прысвечана новым адносінам людзей, а не напісана на ўзроўні 30-х гадоў, як сьвярджае Б. Малкін. А. Машчэўскі пагаджаецца, што трохі драбнаваты ні карціны, які можна было б больш зільна зрабіць, але і ў такім выглядзе, як ёсць, — гэта добрая работа. Не пагадзіўся з пунктам погляду Б. Малкіна і Н. Воранаў.

Я. Ціхановіч крытыкуе пейзажы А. Машчэўскага, на якіх адлюстраваны нафтапрамысловыя заводы, за тое, што ў іх няма ні формы, ні памеру, ні ірадынтнасці. А на адным добрым колеры, які вядома, ніводзім твор не трымаецца. Я. Ціхановіч не падзяляў становішча агляду В. Сяхненкі партрэта В. Зяіцэвай, напісанага Н. Воранавым. Непадрабаваным лічыць ён і вораўскі партрэт брыгадзёра бригады камуністычнай працы.

У шэрагу выступленняў падваргалася вострай крытыцы карціна Я. Зяіцэвай «Нафтапраходчыкі. «Дружба».

Гаворачы пра В. Цірку як пра пейзажыста з добрымі патэнцыяльнымі магчымасцямі, як пра майстра канкрэтных заўважыў на пейзажы «Прыпяць». На яго думку, птушкі тут упісаны няўдала. Няўдалы іх палёт. Есць у гэтым пейзажы і пэўны разнабой. А Шыбеў спыніўся на пейзажы Н. Воранава, І. Ахрэмчыка і партрэтах Я. Зяіцэвай і Н. Воранава. Далей А. Шыбеў адзначае, што больш увагі трэба ўдзяляць мастацка абласцям, якія на гэты раз

прадстаўлены няўдала. Ён крытыкуе карціны М. Беланіскага «На ветэрынарным пункце» і Ф. Бараноўскага «Уякі з палонца».

Пра тое, што многім мастакам рэспублікі нешта высокая майстэрства, сведчаць спрэчкі і аб многіх ішчых творах жывапісу, скульптуры, графікі. На жаль, не закралася ў спрэчках дэкаратыўна-прыкладное мастацтва.

Гаворачы пра графіку, Л. Лейтман падкрэсліў, што мы адстаем ад калег з Украіны і Прыбалтыкі. З графічных партрэтаў ён вылучае работы А. Паслядовіча, К. Касмацова, М. Тарасікава.

Ф. Дарашвіч, закранушы пытанне аб праўдзе натуралістычнай і праўдзе мастацкай, падтрымаў дэкаратыўна, крытыкуючы адсутнасць у нашым плакаце спецыфічна выяўленай мовы, уласцівай гэтайму баявому мастацтву.

М. Вельскі гаворыць аб работах графіка Я. Куліка, які драматычна тэму «Слова аб паку Гараўна» здолеў перадаць па-свойму і лакальнымі сродкамі.

На сцодзе выступіў начальнік упраўлення па справах мастацтва Міністэрства культуры БССР Я. Парават.

У заключным слове Н. Воранаў падкрэсліў, што абмеркаванне ў ішчым было зместова і павінна прынесці карысць у будучай працы мастакоў рэспублікі.

Закрываючы сход, В. Цірку выказаў упэўненасць, што мастацкая рэспубліка адкажыць на звак партыі стварыць творы, зразумелыя народу, любімыя народам, пасадзеныя самаадданай і патрыятычнай працай.

Ул. БОЙКА.

ДАРОСЛЫМ І ЮНЫМ ВЫКАНАЎЦАМ

Перада мной — некалькі новых музычных выданняў, што выйшлі ў канцы мінулага года ў Белдзяржвыдавстве. Гэта — творы камернага жанру і педагогічная літаратура беларускіх кампазітараў.

Перагортваю старонкі новай балоды Я. Ціцюка. «Над партрэтамі» — так называюць кампазітар свой твор. Заўсёды ўзвышаная і хвалюючая музыка — аб Леніне. Пэўна, гэта адна з твораў, якія дасягнулі свету, дасягнулі псіхалогіі — разказала ў сваім вершы пра юнага мастака, які малюе партрэт Ільчы.

Я. Ціцюкі неаднаразова звяртаецца ў сваёй творчасці да вобразу вялікага правядзіра. Гэтую аўтару належыць, у прыватнасці, хоры на словы Ул. Маякоўскага, прысвечаныя Ул. І. Леніну, раманс-балода «Там, дзе хадзіў калісці Леніна» на словы П. Броўкі.

Балода «Над партрэтамі» для спявання са-ла — ішчэ адзін уклад у беларускую «Ленініаду». Кампазітар тонка адчуў і перадаў у музыцы прыватнасць пэтычнай задумкі пэтыцы. Стрыманая, але светлая і цёпла вакальная партыя добра спалучаецца з непаўным, сакратым і выразным партыяным суправаджэннем.

Думалася, што балода «Над партрэтамі» павінна быць выканана ў дуэце з Ільчым і трымаць ужо выдатна акампаніравана, так і аматараў.

Вобразу вялікага правядзіра прысвечаны і два рамансы кампазітара С. Аскава, які ўвайшлі ў зборнік «Чэтыры рамансы». «Чэтыры рамансы» — раманс на словы А. Локцава, рабочага паэта з горада Горкага. У гэтым творы — светлая, яркая карціна: лётцаў лобулы і навокал кіпчы наша бурнае, асвоенае падзігані гісторыі жыцця. Нетапопка вядзе свабоднае жыццё, раманс паступова напэўняючы музыку стражэнсці і сілай. Для творчасці С. Аскава ўласціва следванне класічным традыцыям. І гэты раманс ішчэ раз сведчаць аб тым, што новая тэма можа быць вырашана і ў «добрых старэйшых традыцыях», калі яны набліжаны да арсенала сродкаў савецкай музыкі.

Скупымі, лаканічнымі прыёмам карыстаецца С. Аскаў ішчэ ў адным сваім рамансе, прысвечаным Ільчы, — у «Бясмертніках» на словы П. Прыходзькі.

...Ляжэце на стала, ў доме, дзе калісці жыў Ільч, кветкі. Іх даўно прынеслі ў гэты дом, і разам з кветкамі ў пакой увайшоў дыханне жалта. Яны цвітуць вечна, гэта — бясмертнікі, і людзі адчуваюць сэрцам, кэму дарыць бясмертныя кветкі. Таксі П. Прыходзькі пэтычны, як пэтычны і раманс С. Аскава, музыка якога быццам напоўнена водарам родных прасто-

раў, святлом і сонцам. У дадзеным зборніку змешчаны ішчэ два рамансы, напісаныя на вершы П. Прыходзькі. Адзін з іх — «Мая Беларусь». Другі раманс — «Балода пра Веру Харужую». Кампазітар стварае гармонічны вобраз легендарнай дачкі беларускага народа. Мелодыя раманса ўспывае гармонічна і выразна.

А вось другія ноты — педагогічныя песні для вучняў музычных школ. Іх аўтар — старэйшы кампазітар нашай рэспублікі Мікалай Мікалаевіч Чуркін. Праз два месяцы кампазітур спойніцца 95 гадоў. Жыццё ішчэ адна з твораў гэтаму старому чалавеку яснасць думкі, творчую актыўнасць. Толькі наядуна выконваюць яго новыя творы: квартэт № 11, і вось ужо гатовы 12-ы.

Улюбены ў жыцці, кампазітар творыць, аддаючы сваё сэрца юным. Дзесяць п'ес, змешчаных у зборніку М. Чуркіна, напісаны ім на матэрыяле беларускіх народных песень. Хто не ведае Чуркіна-фалькларыста? За сваю доўгую творчую дзейнасць ён запісаў сотні народных песень, многія з іх апрацаваў, многія выкарыстаў у сваіх творах. Маленькімі п'яістам будзе прыёмам узяць у рукі гэты зборнік і выабраць сабе па густу любоў п'есу для выканання. Тут розныя настроі і вобразы — пачыстныя, сумныя, какетлівыя,

жартаўлівыя. Танцавальныя рытмы змяняюцца п'явучай напэўнасцю. Усе творы сакратым па сваёму ітананцыянаму каларыту, які вабца сваёй нацыянальнай акрэсленасцю.

Педагогі музычных школ будучы ўдзячы кампазітуру за гэтыя партыяныя песні, якія памогуць увесці вучняў у шудуючы свет беларускага народнага мастацтва. Зборнік з густым афармленнем вабца ярка маляўніча вокладка.

І ўсё ж мне хочацца зрабіць і заўважыць, што працаваў над нотным тэкстам і выпусціў у свет новыя музычныя выданні. Мо вельмі новыя ноты, якія ішчэ пахнуць друкарскай фарбай, бабчыць грубую апатку, якая выраўнена ўжо... звабным чарнілам. Выпраўлена адна нота, а ўверсе нават напісана словам «рэ бемоль». Хтосьці пісаў гэта самае «рэ бемоль» тысячу разоў (тымак балоды «Над партрэтамі» — 1000 экзэмпляраў).

Новае выданне некалькіх твораў беларускай музыкі — толькі невялікая частка таго, што патрэбна нашым выканаўцам і слухачам. Хочацца спадзявацца, што за гэтым паследуюць ішчыя выданні, у якіх аматары знойдуць для сябе многа таго, што зацікавіць іх.

А. РАКАВА.

ЯНЫ ПРЫНЯТЫ Ў САЮЗ МАСТАКАЎ

Мягноў Вадым Андрэевіч — мастак-прыкладны. Нарادیўся ў 1937 г. Заканчыў Беларускае дзяржаўнае тэатральна-мастацкае інстытут. Грамадзяскі вядомы яго ілюстрацыі да «Салодка» Зм. Вадзіла, «Навай зямлі» Я. Коласа, работы «Па новобудовах рэспублікі», «Перад змемай» і інш.

Немагай Ілья Уладзіміравіч — графік. Нарادیўся ў 1930 г. Заканчыў Беларускае дзяржаўнае тэатральна-мастацкае інстытут. Грамадзяскі вядомы яго ілюстрацыі да «Салодка» Зм. Вадзіла, «Навай зямлі» Я. Коласа, работы «Па новобудовах рэспублікі», «Перад змемай» і інш.

Радунскі Ізраіль Ільіч — планіста. Нарادیўся ў 1929 г. На выстаўках экспанаваліся яго плакаты «Савецкі папярата», «Беларусь — мірны будучыня», «Забойцы — плямя мінулага», партэты «Студэнтка з Асеція», «Рабочы-грузін» і інш.

Рэй Іван Пятрыч — жывапісец. Нарادیўся ў 1930 г. Заканчыў Іванавіцкае мастацкае вучылішча Беларускае дзяржаўнае тэатральна-мастацкае інстытуту. На рэспубліканскіх выстаўках экспанаваліся яго карціны «У полі», «Ляна», «Гімнастыкі» і інш.

Савіцкая Маргарыта Закараўна — жывапісец. Нарادیўся ў 1928 г. У 1959 г. закончыў Беларускае дзяржаўнае тэатральна-мастацкае інстытуту. На рэспубліканскіх выстаўках экспанаваліся яго творы «Самалёт», «Дзіна», «Кастрычнік».

Толкач Анатоль Ільіч — жывапісец. Нарادیўся ў 1929 г. Працуе ў Віцебску ў мастацка-вытворчым майстэрні. На абласных і рэспубліканскіх выстаўках экспанаваліся яго творы «Самалёт», «Дзіна», «Кастрычнік».

Алесь САВІЦКІ

ВЯСЕННІ

А П А В Я Д А Н Н Е

Тобстае кола электрычнага гадзінніка было падобна на пунатае белае вока. Тося убачыла яго адрэзу на чырвоным балыніным будынку, як толькі павярнула з людзай вудцы ў нешырокі і ціхі правулак-тупік і зававола хаду. Яна заўжды бегла на працу, спыналася, хоць ніколі, за два гады работы дзякунай сястры прыёмнага пакой хірургічнага аддзялення, ніводнага разу і не спынілася. Яна любіла прысці крыху раней І, перш чым увайсці ў балыню, трохі пастаяць, аддыхаць; вудны тлум заставаўся заду, а тут, пад старымі, невядома калі пасаджанымі ясянямі, драмаў спакой і насірожаная, як бы нежывая, шышыня.

Ясяня ў гэтым кутку было шмат. Яны заціналі ўвесь правулак, і старадзінная чыгуныя агарона з рапчатова брамай, яно бы абнесены балыніны падварак, здавалася маляўніца, яны перабраліся праз яе і крочылі далей, амаль да самых прыступкаў шырокай лясвіны палюбана ўваходу. Дзверы яго зачынілі яшчэ ўвечер, калі пачаўся рамонт балыніных карпусоў, потым рыштваніні знялі, але галоўны ўваход невядома чаму не адкрывалі, і таму, каб трапіць у прыёмны пакой хірургічнага аддзялення, трэба абсыці будынак — там, з двара, ёсць дзверы.

— Добрага дня, Тосечка! І калі ты толькі паспяваеш? Яні ні спяваеш — ты ўжо тут... — Мне ж блізка, — усміхнулася Тося, адкажышы на прывітанне Ныны Пятроўны, якая працавала ў рэгістратуры, і яны пайшлі разам.

— А я пакуль на гэтым аўтобусе давала-куся — год жыцця аддаю, — паскардзілася Ніна

Пятроўна. — Чыгуначнікаў гэтых панабіваецца, аж трашчыць аўтобус, і смаліць, і смаліць, і смаліць... Папранула аднаго сёння, дык ён як вывернуўся на мне! Згарыце вы, думая, разам са сваім парадкам... Прафесар, не бачыла, прыхаў?

— Не, не бачыла.

— А гадоўны?

— Ды я ж і хвілінкі не стаю. Толькі прыпынілася, ажко і вы тут адразу... — Тады паспяваемся. Мне трэба пагаварыць з Леанідам Барысавічам абавязкова... — Тося нічога не сказала. Калі гаварыць шычыра, гэтая прыгожая высокая жанчына, з пышным жумтом рудых валасоў над маленькай галоўкай, не падабалася ёй. Ніна Пятроўна была даўняй сбраўоўкай жонкі прафесара, часта гасцявала ў іх дома, а ішчэ часцей пахвалася тым у балыніцы і, мабчыць, з гэтай прычыны не лчыла сябе роўнай сярод усіх; яе — Тося добра ведала гэта — не любілі ў хірургічным аддзяленні, не любілі, але пабойваліся.

Тосі не трэба было стэрэаціпаці ні з прафесарам, ні з гадоўным узраком, і ёй хацелася пастаяць над ясянямі, але яна не спынілася, таксама заспялася і разам з Нынай Пятроўнай увайшла ў балыню. У прыёмным пакой ішчэ нікога не было. Тося дастала бэль халат і, аправаючы яго, узялася праглядаць запісы, зробленыя ў тоўтай, падобнай на бухгалтарскую, кнізе. Мяркуючы па запісах, ноч была без асаблівага турбот; паступіў толькі адзін хворы.

У рэгістратуры заваніў тэлефон. Дзверы былі адчынены, і Тося бачыла, што Ніна Пятроўна, не паспеўшы пачуць зняць белую футру са штучнага каракулю, узяла трубку.

— Не, — крыху паслухаўшы, каротка адкажала яна. — Сёння закрыты дзень... — Хто гэта? — спытала Тося. — Нейкая Зіміна патрабуе паклікаць, — Зіміна? Гэта з другой палаты. Рабочы чыгуначнага дэпо.

— Адкуль ты гэтых дэпоўцаў ведаеш? — Ніна Пятроўна паргала ей палцым. — О-ой, Тосечка, скрытныя ты дзядзючкі. Відаць, часты ты гошыць у клубе чыгуначнікаў... — Ніколі не была.

— А гэтага адкуль ведаеш? — Ён у маё дзяжурства паступіў. Яго парно абдало... — Зноў рэзка заваніў тэлефон. Ніна Пятроўна толькі паднесла трубку да вуха і адразу ж яе твар перакасіла грывася.

— А я і адкажала ўжо вам: дзень закрыты, — яна адмоўна круціла галавою з прыснутай да вуха трубай. — Чаго, чаго? Ты не ведаеш! Сто разоў паўтараю: да хворых мы сёння

наведвальніцаў не пускаем. Чуеце? Не пускаем!

— Яна сказала гэта па складах, з наіскам, і павярнула да Тосі пачываельны твар.

— Ну, пачаўся, уршце, дзенькі. Зноў твайго Зіміна выклікае.

— Я толькі і ведаю, што прозвішча яго.

— Што ты там ведаеш — не мая справа. Але калі трэці раз пазваніць — ты ўжо будзеш з імі гаварыць. — з паргома паабідала Ніна Пятроўна і села за свой стол. — А пазваніць, чэе май сэрца... — Па тэлефоне Зіміна больш ніхто не званіў. Ніна Пятроўна прадказала праўду толькі ў адным: дзенькі быў, сапраўды, наўзды суматлівы. Штохвілінкі званіў тэлефон. Прыходзілі наведвальнікі, абураліся, патрабавалі, каб іх прапусцілі ў палаты, паслялячыся на тое, што, маўляў, трэба ехаць некуды ці здарылася нешта такое, аб чым хворы павінен ведаць да сёння, зараз жа, і ні на хвілінку пазней. Невядома па якіх прыкметах, Ніна Пятроўна адразу адгадваўлася, што намагаецца яе ашукаць, а хто гаворыць праўду.

Апоўдні, калі пачаўся абедзенны час, і нават тут, на першым паверсе, палпы смачны пах стравы. Ніна Пятроўна зазірнула ў прыёмны пакой.

— Усцікі быццам сабачья работка ў нас з вамі, Тося, — паскардзілася Ніна Пятроўна, дастаючы з сумачкі тонкі бутарбод і вільдны жоўты абыль. — Урач прадуе пэсыць з палаваной гадзіні і не мае абедзеннага пераніку. І цяпер гэты бугет! Раней, калі працаваў, можна было падсілкавацца. Я казала прафесару, калі напіша хто-небудзь вышэй, будзе непрыемнасць, дадуць па п'яную лапу. Быццам цяжка знайсці бугетчыцу!

— У яго ўсё адно ніхто не хадзіў.

— А не хадзіў таму, што там адно малако. А я, напрыклад, не люблю малака. Я пагляджу, пагляджу, ды і выступілі на прафсаюзным сходзе.

У маленькае аяна рэгістратуры пастукалі.

— Абед! — строга гукнула Ніна Пятроўна і ішчэ дадала: — Ну, як табе гэта падабаецца? Хоць ты скрозь зямлю праваліся — усё роўна, мушы, не будзе спакою.

У аяна пастукалі зноў. Пачуўся прыгожы мужычскі гонас:

— Даведачку нельга? Маленькую нам, калі ласка... — Я зірну, хто там, — сказала Тося. — Зрабі ласку. Я хачу абыль з'ема... У калідоры побач з рослым мажым маёрна стаў малады хлопец. Праз увесь яго лаб лягла чырвоная палоска ад келкі, якую ён трымаў у руцэ і якая, відаць, была яго крыху цеснаватая. Спачатку Тосі здалося, што гэта

бацька з сынам, але, прыгледзеўшыся, яна не знайшла ніякага падабенства паміж імі. Вайсковы — чарнавоў, нос з гарніку ў яго, а твар як бы выдугнуты ўверх. У хлопца ж шырыя вочы і светлыя валасы, і твар круглаватый.

Нам неабходна ўбачыць Зіміна, — сказаў маёр. Тося адразу адчула сябе ніякавата пад строгім дапытлівым поглядам чорных вачэй. — Ён ляжыць у другой палате. Так, Стас?

— Так, так, — хутка адказаў хлопец. І Тося адразу пазнала па голасе, што гэта ён пытаўся пра даведку. — Ён паступіў да нас на тым тыдні. Я быў у яго пазачура.

Тосі зрабілася і радасна, і крыху непамысна, і яна, бінтажычы пад строгім поглядам маёра, сказала:

— Але, ведаеце, сёння дзень такі... Аяна рэгістратуры адчынілася.

— Вішню, Тосечка, — саркастычна кінула Ніна Пятроўна. — Яні бачыш, сэрца мяне не ашукала... Дык што ж вам сказаць цяпер, дарэчы мае?

— Нам, праўду кажучы, толькі на хвілінку, — пачаў маёр. — Бачыце, я павінен вам растлумачыць, хоць вы і не захалелі слухаць па тэлефоне... — Я ведаю, што вы хочаце мне растлумачыць!

— Так? Не думалю.

— Ваш лепшы сабар трапіў у балыню, — скаржаворкава вела Ніна Пятроўна, не заўважачы, як Стас штурхае руку маёра, у якога нябродна сціскаюцца губы. — А вы прыхалі сюды ў камандзіроўку, і вам трэба перадаць сяброў нешта дужа важнае... І чакаць вам нельга, бо самалёт адлятае праз дзве гадзіны... — Тры.

— Што тры?

— Мой самалёт адлятае праз тры гадзіны, стрымана сказаў маёр.

— Бачыш, Тосечка! Я памылілася на адну гадзіну, — уршце сказала Ніна Пятроўна. — Але калі б я і не памылілася, нічога зрабіць нельга. Магу паўтарыць толькі: сёння наведвальніцаў не пускаем!

— Яна села за стол, быццам правалілася за белую шыльную перабору, што адгародзіла рэгістратуру ад калідора, у канцы якога сума блішчалі металёвыя гадоўкі гардзюбных вешалак.

— І што ж нам рабіць цяпер, дружа мой Стас?

Маёр глядзеў не на хлопца, а на Тосю, быццам чакаў ад не парадзі, і ёй захалелася памачыць гэтым упартым наведвальнікам, але яна не ведала, як г

